

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	10726 - L'Ofici de la Formació de Formadors
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	B
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	10726 - L'Ofici de la Formació de Formadors
Crèdits	0.48 presencials (12 hores) 2.02 no presencials (50.5 hores) 2.5 totals (62.5 hores).
Grup	Grup 1, 2S(Campus Extens)
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professors	Horari d'atenció alumnat					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Maria Teresa Adame Obrador teresa.adame@uib.es	13:00h	13:30h	Dilluns	24/09/2012	03/06/2013	Ed. Guillem Cifre, B-105
	16:00h	16:30h	Dimecres	27/02/2013	12/06/2013	Despatx B-105

Titulacions on s'imparteix l'assignatura

Titulació	Caràcter	Curs	Estudis
Màster U. de Gestió de Recursos Humans.Intervenció Psicològica i Pedagògica	Postgrau		Postgrau
Màster U. de Gestió de Recursos Humans.Intervenció Psicològica i Pedagògica	Postgrau		Postgrau

Contextualització

L'assignatura ' **L'Ofici de la Formació de Formadors**' forma part del mòdul denominat '**Formació de Formadors**'. Concretament, aquest mòdul està constituït per dues assignatures:

- Perfil, competències i funcions en la formació de formadors
- **L'Ofici en la Formació de Formadors**

Ambdues assignatures són **obligatòries** del següent **itinerari formatiu** de caire professionalitzant:

Itinerari B. Direcció de Centres Educatius i Formació de Formadors.

Aquesta assignatura s'impartirà durant el 2n semestre del curs.

L'assignatura ens introdueix en el món de la formació de formadors com una nova professió, en procés de creació i d'expansió, amb una varietat àmplia de responsabilitats, amb diversitat de funcions i amb una elevada complexitat.

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	10726 - L'Ofici de la Formació de Formadors
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	B
Idioma	Català

Es tractaran els processos formatius i l'aprenentatge adult, estratègies d'ensenyament, i el treball en equip en contextos organitzacionals.

Requisits

L'assignatura té caràcter obligatori i forma part de l'itinerari professionalitzador 'B. Direcció de Centres Educatius. Formació de Formadors'. Es recomana haver cursat les assignatures de formació bàsica i comú.

Competències

Específiques

1. Capacitat per exercir en qualitat de formador de formadors (7).
2. Capacitat per gestionar accions de formació de formadors (8).
3. Capacitat per valorar propostes organitzatives i estructurals en els programes de formació de formadors (10).

Genèriques

1. Capacitat per participar en projectes de formació, i introduir propostes d'innovació adreçades a la millora de la qualitat (1).
2. Capacitat per treballar en equip, condició necessària per a la millora de l'activitat professional, compartint sabers i experiències (3).
3. Capacitat per assumir la dimensió deontològica específica en l'àmbit professional (4).

Continguts

Per tal de treballar i desenvolupar les competències esmentades abans, s'han seleccionat els següents continguts:

Continguts temàtics

1. Els processos formatius i l'aprenentatge adult.
2. Estratègies d'ensenyament.
3. Trets de la societat del coneixement i la seva influència sobre l'educació.
4. El treball en equip i col·laboratiu. Els equips de treball en contextos organitzacionals.

Metodologia docent

S'exposarà el contingut teòric dels temes a través de classes teòriques, seguint diversos textos i lectures de referència que serviran per a fixar els coneixements lligats a les competències previstes. Aquestes classes donaran pas a l'aplicació dels continguts adquirits a situacions i contextos reals a partir d'una

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	10726 - L'Ofici de la Formació de Formadors
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	B
Idioma	Català

proposta d'activitat vinculada a processos formatius, amb la qual cosa es permetrà a l'alumnat d'iniciar-se i desenvolupar les competències previstes. El professorat proposarà la realització d'activitats de treball en grup i/o individual per a la realització de les quals tendran el suport del docent.

Amb el propòsit d'afavorir l'autonomia i el treball personal de l'alumne, l'assignatura empra la plataforma de Campus Extens, que es dedica a l'ensenyament flexible i a distància, que incorpora l'ús de la telemàtica a l'ensenyament universitari. Així, mitjançant l'eina de teleeducació Moodle l'alumne/a tindrà a la seva disposició una comunicació en línia i a distància amb la professora, un calendari amb notícies d'interès, documents electrònics i enllaços a Internet, propostes de pràctiques de treball autònom, de caire individual o grupal.

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció
Classes teòriques	Classes magistrals amb participació de l'alumnat	Grup gran (G)	La finalitat d'aquestes sessions és posar a l'abast de l'alumnat els fonaments teòrics i la seva aplicació en la pràctica docent mitjançant l'exposició per part de la professora dels continguts de l'assignatura amb el suport de material audiovisual (vídeo, presentacions en power point, etc.). Es fomentarà la intervenció de l'alumnat en aquestes classes on es presentaran els continguts teòrics mitjançant la discussió en grup, la realització d'activitats pràctiques relacionades amb els continguts presentats i la posada en comú dels diferents punts de vista a partir de les explicacions de la professora i del material complementari que s'aporti.
Altres	Pràctiques presencials i presentacions	Grup gran (G)	En el marc de les classes pràctiques l'alumnat, de forma individual o organitzat en petits grups, realitzarà diversos treballs pràctics a partir dels continguts tractats a la part teòrica de l'assignatura. Es podrà proposar l'exposició, individual o en petit grup, d'algunes de les feines realitzades per part de l'alumnat. La finalitat d'aquestes presentacions és que l'alumnat pugui aprofundir en diferents continguts de la matèria.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció
Estudi i treball autònom individual	Lectures complementàries	Lectures complementàries d'acord amb el temari de l'assignatura. Les lectures són imprescindibles per tal de poder realitzar amb èxit els treballs individuals i en grup.
Estudi i treball autònom individual individual o en grup o en grup	Realització d'un treball individual o en grup	L'alumnat, de forma individual o en petit grup, haurà de realitzar un treball a partir de les orientacions que es facilitaran a l'inici de l'assignatura. Per a la realització del treball s'hauran de posar en pràctica les competències pròpies d'aquesta matèria. El treball es lliurarà una vegada finalitzada l'assignatura, en el termini que s'indiqui en el seu moment. Posteriorment a la seva realització, aquest treball serà exposat en una de les sessions de gran grup, d'acord a la data que s'acordi amb el grup.

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	10726 - L'Ofici de la Formació de Formadors
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	B
Idioma	Català

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut de l'alumnat i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Estimació del volum de treball

A la següent taula es presenta la distribució d'hores segons les diferents activitats de treball presencial i de treball no presencial (o autònom) planificat i la seva equivalència en crèdits europeus o ECTS (1 crèdit ECTS= 25 hores de treball de l'estudiant).

Així i tot, en el calendari de l'assignatura (plataforma virtual), s'indicarà l'organització de les sessions de pràctiques presencials i també de lliurament del treball.

Modalitat	Nom	Hores	ECTS	%
Activitats de treball presencial		12	0.48	19.2
Classes teòriques	Classes magistrals amb participació de l'alumnat	8	0.32	12.8
Altres	Pràctiques presencials i presentacions	4	0.16	6.4
Activitats de treball no presencial		50.5	2.02	80.8
Estudi i treball autònom individual	Lectures complementàries	18	0.72	28.8
Estudi i treball autònom individual o en grup	Realització d'un treball individual o en grup	32.5	1.3	52
Total		62.5	2.5	100

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

1. Per poder avaluar positivament l'assignatura, caldrà que l'alumne/a aprovi el treball individual o en petit grup.
2. Totes les activitats obligatòries tenen una data límit de lliurament que s'especificarà en el "calendari" de l'aula virtual. En qualsevol cas l'alumnat no serà qualificat positivament de l'assignatura sense haver lliurat i aprovat l'esmentat treball d'assignatura.
3. El plagi d'alguna part o de la totalitat d'un treball és motiu de desqualificació: l'estudiant haurà de repetir el treball havent d'esperar a la següent convocatòria per a la seva presentació. D'altra banda, el treball ha de respondre a les pautes i aspectes formals propis (estructura, documentació, cites i referències,...) del que es considera òptim en els estudis de postgrau.

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	10726 - L'Ofici de la Formació de Formadors
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	B
Idioma	Català

Classes magistrals amb participació de l'alumnat

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Tècniques d'observació (No recuperable)
Descripció	La finalitat d'aquestes sessions és posar a l'abast de l'alumnat els fonaments teòrics i la seva aplicació en la pràctica docent mitjançant l'exposició per part de la professora dels continguts de l'assignatura amb el suport de material audiovisual (vídeo, presentacions en power point, etc.). Es fomentarà la intervenció de l'alumnat en aquestes classes on es presentaran els continguts teòrics mitjançant la discussió en grup, la realització d'activitats pràctiques relacionades amb els continguts presentats i la posada en comú dels diferents punts de vista a partir de les explicacions de la professora i del material complementari que s'aporti.
Criteris d'avaluació	La finalitat d'aquestes sessions és posar a l'abast de l'alumnat els fonaments teòrics i la seva aplicació en la pràctica docent mitjançant l'exposició per part de la professora dels continguts de l'assignatura amb el suport de material audiovisual (vídeo, presentacions en power point, etc.). Es fomentarà la intervenció de l'alumnat en aquestes classes on es presentaran els continguts teòrics mitjançant la discussió en grup, la realització d'activitats pràctiques relacionades amb els continguts presentats i la posada en comú dels diferents punts de vista a partir de les explicacions de la professora i del material complementari que s'aporti. Cal assistir a un 70% de les sessions de classe.

Percentatge de la qualificació final: 10% per l'itinerari A

Pràctiques presencials i presentacions

Modalitat	Altres
Tècnica	Tècniques d'observació (No recuperable)
Descripció	En el marc de les classes pràctiques l'alumnat, de forma individual o organitzat en petits grups, realitzarà diversos treballs pràctics a partir dels continguts tractats a la part teòrica de l'assignatura. Es podrà proposar l'exposició, individual o en petit grup, d'algunes de les feines realitzades per part de l'alumnat. La finalitat d'aquestes presentacions és que l'alumnat pugui aprofundir en diferents continguts de la matèria.
Criteris d'avaluació	L'alumnat posarà en pràctica alguns dels continguts treballats a les classes teòriques, mitjançant exercicis, lectures, activitats de reflexió, documents de treballs, etc., que s'aniran presentant al llarg del curs, i que es podran treballar en grups de discussió, amb la coordinació de la professora. Es realitzarà una presentació individual o en petit grup sobre el treball realitzat. Al mateix temps, en el marc de les classes pràctiques l'alumnat, organitzat en petits grups, iniciarà el disseny del treball propi de l'assignatura, d'acord a les pautes i indicacions realitzades, en el seu moment, per part de la professora. La feina realitzada durant les sessions pràctiques pot donar lloc a un temps d'exposició i presentació a classe, per part de l'alumnat. Es tindrà en compte l'assistència i participació a les sessions de feina i durant la sessió de presentació en gran grup.

Percentatge de la qualificació final: 20% per l'itinerari A

Realització d'un treball individual o en grup

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Treballs i projectes (Recuperable)
Descripció	L'alumnat, de forma individual o en petit grup, haurà de realitzar un treball a partir de les orientacions que es facilitaran a l'inici de l'assignatura. Per a la realització del treball s'hauran de posar en pràctica les competències pròpies d'aquesta matèria. El treball es lliurarà una vegada finalitzada l'assignatura, en el

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	10726 - L'Ofici de la Formació de Formadors
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	B
Idioma	Català

termini que s'indiqui en el seu moment. Posteriorment a la seva realització, aquest treball serà exposat en una de les sessions de gran grup, d'acord a la data que s'acordi amb el grup.

Criteris d'avaluació Aquest treball ha de respondre a les pautes i aspectes formals propis (estructura, documentació, cites i referències, ortografia, claredat expositiva...) del que es considera òptim en els estudis de postgrau.

El treball d'assignatura es lliurarà segons el termini que es marqui en el calendari de l'assignatura.

Percentatge de la qualificació final: 70% per l'itinerari A

Recursos, bibliografia i documentació complementària

En la preparació de les diferents unitats temàtiques de l'assignatura es pot consultar el següent material.

Bibliografia bàsica

Amat, O.; Pineda, P. (1996). *Aprender a enseñar: una visión práctica de la formación de formadores*. Barcelona: Edicions Gestió 2000- Servei de Publicacions UAB.

Castejón, J.L. et al. (2010). *Psicología de la educación*. Alicante: ECU.

García, C.; Roca, M.; Sunyer, S.; Vives, J. (2006). *Métodos pedagógicos per a la innovació docent en l'adquisició de competències informacionals dins l'ensenyament superior*. 10es Jornades Catalanes d'Informació i Documentació. Barcelona, 25-26 de maig de 2006.

Mayer, R.E. (2008). *Aprendizaje e instrucción*. Madrid: Alianza.

Oliver Trobat, M.F. (2007). *La formación per a la docència*. Palma: Edicions Ferran Sintès.

Rico, R; Alcover, C.M.; Tabernero, C. (2010). Efectividad de los equipos de trabajo, una revisión de la última década de investigación (1999-2009). *Revista de Psicología del Trabajo y de las Organizaciones*, 26, pp.47-71.

Bibliografia complementària

Alcover, C.M.; Rico, R.; Gil, F. (2011). Equipos de trabajo en contextos organizacionales: dinámicas de cambio, adaptación y aprendizaje en entornos flexibles. *Papeles del Psicólogo*, vol. 32(1), pp. 7-16

Berrocal, F.; Pereda, S. (2001). Formación y gestión del conocimiento. *Revista Complutense de Educación*. Vol 12, nº 2, 639-656.

Birkenbihl, M. (1990). *Formación de Formadores*. Madrid: Paraninfo.

Cano, E. (2005). *Cómo mejorar las competencias de los docentes. Guía para la autoevaluación y el desarrollo de las competencias del profesorado*. Barcelona: Graó

Casamayor, G. (2007). *Els "trucs" del formador. Art, ofici i experiència*. Barcelona: Graó.

Colén, M.T i Jerauta, B. (2010). *Tendencias de la formación permanente del profesorado*. Barcelona: ICE-UB- Horsori.

De la Torre, S. i Barrios, O. (2000). *Estrategias didácticas innovadoras. Recursos para la formación y el cambio*. Barcelona: Octaedro.

Del Pozo, P. (1993). *Formación de formadores*. Madrid: Eudema.

Fernández-Salineró, C. (1999). El diseño de un plan de formación como estrategia de desarrollo empresarial: estructura, instrumentos y técnicas. *Revista Complutense de Educación*, vol 10, nº 1, 181-242.

Ferreres, V. i Imbernón, F. (edit.) (1999). *Formación y actualización para la función pedagógica*. Barcelona: Síntesis.

Gasalla, J.M. (1993). *La nueva dirección de personas*. Madrid: Pirámide.

Grappin, J.P. (1990). *Claves para la formación en la empresa*. A O. Amat i P. Pineda (1996). *Aprender a enseñar: una visión práctica de la formación de formadores*. Barcelona: Edicions Gestió 2000- Servei de Publicacions UAB.

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	10726 - L'Ofici de la Formació de Formadors
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	B
Idioma	Català

- Guerrero Serón, A. (1999). El enfoque de las competencias profesionales: la solución conflictiva a la relación entre formación y empleo. *Revista Complutense de Educación*, vol 10, nº 1, 335-360.
- Imbernón, F. (2007). 10 ideas clave. La formación permanente del profesorado. Nuevas ideas para formar en la innovación y el cambio. Barcelona: Graó.
- Institute of Personnel and Development (2000). Diseño de programas formativos. Barcelona: EPISE, S.A. Gestión 2000, S.A.
- Navío Gámez, A. (2001). Las competencias del formador de formación continua. Análisis desde los programas de formación de formadores. Tesis doctoral Universitat Autònoma de Barcelona. Facultat de Ciències de l'Educació.
- Navío Gámez, A. (2007). El resultado de los programas de formación de formadores: análisis comparativo de dos realidades institucionales. *Profesorado. Revista de currículum y formación del profesorado*, 11, 2.
- Neciri, I. (1979). Hacia una didáctica general dinámica. A O. Amat i P. Pineda (1996). *Aprender a enseñar: una visió pràctica de la formació de formadors*. Barcelona: Edicions Gestió 2000- Servei de Publicacions UAB.
- Perrenoud, P. (2004) Desarrollar la práctica reflexiva en el oficio de enseñar. Profesionalización y razón pedagógica. Barcelona. Editorial Graó.
- Pindado, F. (coord.), (2002) *Eines per a la participació ciutadana. Bases, mètodes i tècniques*. Barcelona: Institut d'Edicions de la Diputació de Barcelona.
- Puchol, I. (2003). La gestión de proyectos. A L. Puchol, *El libro de las habilidades directivas*. Madrid: Díaz de Santos, pp. 345-369.
- Tejada Fernández, J. (2002). La formación de formadores. *Educación*, 30, 91-118.
- Tejada, J; Navío, A. (2005). El desarrollo y la gestión de competencias profesionales: una mirada desde la formación. *Revista Iberoamericana de Educación*, Vol. 37, Nº. 2.
- Zapata, M.; Cerezo, P. (2007). La formación continua en Cataluña: formación de formadores. Conclusiones y propuestas a partir de los resultados del estudio 'Formación de formadores y competencias transversales'. *RED: Revista de Educación a Distancia*, Nº. 17.

Altres recursos

Els diferents materials i documents que es vagin generant al llarg del curs, alguns d'ells localitzables a la plataforma virtual moodle.